

Dosarul nr. 3r-332/21

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Malîi, E.Palanciuc, VI.Clima)

DECIZIE

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Agenția Servicii Publice,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Ion Pantea împotriva Primăriei Peresecina, Consiliului sătesc Peresecina, Ivan Pantea, Vasile Panuța, Olga Panuța, Sergiu Micu, terți Agenția Servicii Publice, notarul Iulia Lencuța, notarul Diana Culava cu privire la anularea și modificarea actelor administrative defavorabile, eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anularea contractelor de donație,
împotriva încheierii din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care Agenției Servicii Publice i-a fost aplicată amenda pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ,

c o n s t a t ă:

La data de 8 iulie 2015, Ion Pantea a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ care pe parcursul examinării cauzei în fond, a fost concretizată de mai multe ori, împotriva Primăriei Peresecina, Consiliului sătesc Peresecina, Ivan Pantea, Vasile Panuța, Olga Panuța, Sergiu Micu, terți Agenția Servicii Publice, notarul Iulia Lencuța, notarul Diana Culava cu privire la anularea și modificarea actelor administrative defavorabile, eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anularea contractelor de donație.

Prin hotărârea din 29 iulie 2016 a Judecătoriei Orhei, acțiunea în contencios administrativ depusă de Ion Pantea a fost admisă parțial.

Prin decizia din 9 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de avocatul Victoria Roșca – Bot, reprezentant al apelantei Olga Pănuța, a fost casată hotărârea din 29 iulie 2016 a Judecătoriei Orhei, cauza fiind trimisă spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, acțiunea în contencios administrativ depusă de Ion Pantea a fost admisă parțial.

Prin decizia din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Vasile Panuța, Olga Panuța, Sergiu Micu, a fost casată hotărârea din 21

noiembrie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Central și a fost emisă o hotărâre nouă, de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 19 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ion Pantea, a fost casată decizia din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

După rejudecare, prin încheierea protocolară din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus obligarea Agenției Servicii Publice de a expedia în adresa instanței de apel a dosarelor cadastrale tehnice și de inventariere tehnică în privința bunului imobil care are tangență cu prezentul litigiu.

Prin interpelarea fără număr și fără dată, Curtea de Apel Chișinău a solicitat în baza art. 216 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Agenției Servicii Publice prezentarea dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunul imobil vizat în prezenta cauză, cu acordarea termenului limită pentru prezentarea probelor până la 25 aprilie 2019, ora 16:00.

Prin scrisoarea Agenției Servicii Publice din 24 aprilie 2019, recepționată de Curtea de Apel Chișinău la data de 3 mai 2019, s-a comunicat despre imposibilitatea prezentării până la 25 aprilie 2019 a dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică pentru bunurilor imobile, întrucât ele se păstrează în arhiva organului cadastral teritorial Orhei. Demersul a fost expediat Serviciului cadastral teritorial Orhei pentru pregătirea dosarelor solicitate, pentru a fi ridicate de curierul instanței cu prezentarea încheierii instanței de judecată care dispune ridicarea, potrivit art. 20 alin. (5) al Legii cadastrului bunurilor imobile. Dosarul cadastral se păstrează permanent și conține originalele actelor doveditoare de drept și alte documente necesare înregistrării. Astfel, ținând cont de importanța actelor din dosarul cadastral Ministerul Justiției a expediat tuturor instanțelor judecătorești o scrisoare explicativă, care indică expres, că dosarele cadastrale pot fi ridicate de la serviciile cadastrale teritoriale, în cazurile prevăzute de legislația în vigoare, doar prin curierul instanței judecătorești, în baza încheierii instanței de judecată prin care se dispune ridicarea dosarelor cadastrale solicitate.

Prin încheierea din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a aplicat Agenției Servicii Publice amendă în mărime de 20 unități convenționale pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ.

Prin decizia din 9 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Vasile Panuța, Olga Panuța și Sergiu Micu.

Prin decizia din 17 septembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Vasile Panuța, Olga Panuța și Sergiu Micu, prin intermediul avocatului Victoria Roșca-Bot și a fost menținută decizia din 9 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Între timp, la data de 24 iunie 2020, Agenția Servicii Publice a depus recurs împotriva încheierii din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, la interpelarea Curții de Apel Chișinău, Agenția a expediat la data de 24 aprilie 2019 răspunsul care a fost recepționat de către instanța la data de 3 mai 2019, prin care a informat instanța de judecată despre imposibilitatea prezentării actelor solicitate până la data indicată, întrucât dosarul solicitat se păstrează în arhiva Serviciului Cadastral Teritorial Orhei.

Respectiv, în vederea distrugerii sau pierderii dosarului cadastral, acesta urmează a fi ridicat de curierul instanței cu prezentarea încheierii emisă în acest sens.

Or, sunt înregistrate cazuri de nerestituire/pierdere a dosarelor cadastrale, fapt ce duce la necesitatea de restabilire a lor, care uneori este irealizabil din cauza imposibilității restabilirii actelor doveditoare de drept, care au fost emise într-un singur exemplar.

Totodată, inexistența unei proceduri clare și definitive de restituire a dosarelor cadastrale duce, deseori, la tergiversarea restituirii lor, fapt ce creează impedimente la realizarea drepturilor titularilor sau al persoanelor interesate, deoarece la efectuarea înregistrărilor în registrul bunurilor imobile sau eliberarea informației din cadastru este necesară confruntarea datelor actelor prezentate cu cele din dosarul cadastral, iar în lipsa dosarului cadastral se pot crea situații de risc de prejudiciere a titularilor de drept asupra bunurilor imobile, precum și a instituției deținătoare a Registrului bunurilor imobile.

În concluzie, Agenția a indicat că solicitarea dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunul imobil vizate în prezenta cauză este inoportună, deoarece instanța de judecată conform art. 189 din Codul administrativ verifică corectitudinea și legalitatea activității administrative.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în conformitate cu art. 257 alin. (1), prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

Prin prisma art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ în coroborare cu art. 163 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Încheierea judecătorească privind aplicarea amenzii poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 22 mai 2019 (vol.II,f.d.238), însă ținând cont de faptul că încheierea nominalizată poate fi

atacată doar odată cu fondul deciziei, recursul depus la data de 24 iunie 2020 (vol.III,f.d.39) este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Agenția Servicii Publice urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din conținutul recursului depus de Agenția Servicii Publice, rezultă că recurenta nu este de acord cu încheierea din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care i-a fost aplicată amenda în mărime de 20 unități convenționale, pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ (vol.III,f.d.39-40), iar din conținutul încheierii recurate a instanței de apel rezultă că, Agenției Servicii Publice i-a fost aplicată amenda pentru încălcarea termenului stabilit de instanță de prezentare a actelor solicitate (vol.II,f.d.238-240).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea aplicării amenzii pentru neexecutarea încheierii justă.

În conformitate cu art. 22 din Codul administrativ, (1) autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor. (2) Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.

Totodată, conform art. 219 din Codul administrativ, (1) instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (2) Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. (4) Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

Iar articolul 221 din același cod prevede că, (1) autoritățile publice sunt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sunt

obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații. (2) La prezentarea documentelor și a dosarelor administrative, precum și la acordarea informațiilor, autoritățile publice urmează să numească documentele, dosarele administrative sau informațiile care, conform legii, au caracter secret, din care motiv, conform art. 222 alin. (2), participanții la proces nu vor avea acces la dosar. (3) Dacă și la a doua solicitare autoritatea publică nu își îndeplinește obligația de prezentare a documentelor sau a dosarelor ori de acordare a informațiilor, instanța de judecată poate: a) cita conducătorul autorității publice sau reprezentantul acestuia pentru explicarea motivului de neîndeplinire a obligației; sau b) după o înștiințare prealabilă, aplica în privința autorității publice și/sau conducătorului acesteia o amendă în mărime de la 100 la 500 de unități convenționale. Atât înștiințarea, cât și aplicarea amenzii pot fi repetate.

La rândul său, art. 216 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, prevede că, pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor solicită, la cerere sau din oficiu, probele necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei de contencios administrativ printr-o încheiere în care este stabilit termenul-limită de prezentare a acestora.

Iar potrivit art.216 alin. (3) din același cod, dacă persoanele cărora instanța de judecată le-a solicitat prezentarea probelor nu le dețin sau se află în imposibilitatea de a le prezenta în termenele stabilite, ele sînt obligate să comunice instanței acest fapt în decursul a 3 zile de la data primirii solicitării. În caz contrar, în privința acestor persoane se aplică o amendă de pînă la 50 de unități convenționale. Aplicarea amenzii nu scutește persoana care dispune de proba solicitată de obligația prezentării probei în instanța de judecată.

Prin prisma normelor legal enunțate, instanța de recurs relevă că, prin decizia din 19 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ion Pantea, a fost casată decizia din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Temei de casare a deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei la rejudecare a servit inclusiv faptul că la materialele cauzei a lipsit decizia nr. 8 din 27 februarie 1992 a Primăriei satului Persecina, deși aceasta urma a fi anexată la materialele cauzei și examinată în cadrul soluționării litigiului.

Or, instanța de judecată nu a putut examina legalitatea și temeinicia unui act administrativ, atît timp cît actul care a stat la baza emiterii lui nu este prezentat în instanță.

Mai mult, prezentarea în instanță a deciziei nr. 8 din 27 februarie 1992 a Primăriei satului Persecina a fost considerată de instanța de recurs necesară în contextul în care reclamantul Ion Pantea a solicitat eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului cu suprafața de 0,18 ha, anume în temeiul deciziei nr. 8 din 27 februarie 1992 a Primăriei satului Persecina (vol.II,f.d.178-192).

Curtea de Apel Chișinău, după dispunerea rejudecării cauzei și în contextul constatărilor a Curții Supreme de Justiție prin decizia din 19 decembrie 2018, prin

încheierea protocolară din 6 februarie 2019 a admis demersul reprezentantului intimatului Ion Pantea – avocatul Sergiu Covali privind reclamarea probelor, solicitând Primăriei satului Peresecina expedierea în adresa instanței de judecată a deciziei nr. 8 din 27 februarie 1992 a Primăriei satului Peresecina, prin care Ion Pantea a primit în proprietate privată terenurile cu suprafața de 0,12 ha și de 0,18 ha (vol.II,f.d.210-211).

Prin răspunsul din 7 martie 2019, Primăria satului Peresecina a informat Curtea de Apel Chișinău că toate dosarele cu termen permanent de păstrare pentru anii 1944 – 2011 a autorității publice locale respective, inclusiv și decizia nr. 8 din 27 februarie 1992, anexarea căreia a fost solicitată prin demersul de reclamare a probelor, a fost transmisă la păstrarea de stat către Serviciul raional de arhivă Orhei (vol.II,f.d.215-217).

În acest context, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea protocolară din 13 martie 2019, a mandatat reprezentantul intimatului Ion Pantea, avocatul Sergiu Covali pentru depunerea interpelării în adresa Serviciului raional de arhivă Orhei, de reclamare a probei – decizia nr. 8 din 27 februarie 1992 a Primăriei satului Peresecina (vol.II,f.d.220-221).

Prin răspunsul din 20 martie 2019, Serviciul raional de arhivă Orhei a informat Curtea de Apel Chișinău că decizia nr. 8 din 27 februarie 1992 a Primăriei satului Peresecina nu figurează în procesele-verbale ale ședințelor membrilor Comitetului executiv sătesc pentru anul 1993, fapt ce a făcut imposibilă satisfacerea cererii (vol.II,f.d.224)

Respectiv, întru cercetarea stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, prin încheierea protocolară din 10 aprilie 2019 în coroborare cu notificarea fără număr și fără dată expedită în adresa Agenției Servicii Publice la data de 18 aprilie 2019, Curtea de Apel Chișinău a dispus obligarea Agenției Servicii Publice de a expedia în adresa instanței de apel a dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la terenurile cu suprafața de 0,12 ha și de 0,18 ha, prin care Ion Pantea le-a primit în proprietate privată conform deciziei nr. 8 din 27 februarie 1992 a Primăriei satului Peresecina, acordându-i-se un termen până la data de 25 aprilie 2019, ora 16.00 inclusiv (vol.II,f.d.227-229).

Ținând cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate, se conchide că, la caz, instanța de apel corect a dispus aplicarea Agenției Servicii Publice a amenzii pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ.

În acest context, nu pot constitui drept temei pentru admiterea recursului și casarea încheierii recurate argumentele recursului precum că, la interpelarea fără număr și fără dată a Curții de Apel Chișinău, Agenția Servicii Publice a expedit la data de 24 aprilie 2019 răspunsul care a fost recepționat de către instanță la data de 3 mai 2019, prin care a informat instanța de judecată despre imposibilitatea prezentării actelor solicitate până la data indicată, întrucât dosarul solicitat se păstrează în arhiva Serviciului Cadastral Teritorial Orhei.

Or, răspunsul prin care Agenția a informat instanța de judecată despre imposibilitatea prezentării actelor solicitate până la data indicată, a parvenit în

adresa instanței de apel la data de 3 mai 2019, adică cu încălcarea termenului stabilit de instanța de judecată.

Neîntemeiate sunt și argumentele recursului precum că solicitarea dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunurile imobile vizate în prezenta cauză este inoportună. Or, judecătorul raportor și nu Agenția Servicii Publice decide asupra probelor necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei de contencios administrativ.

Este de menționat că prezentarea dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunurile imobile vizate în prezenta cauză a avut loc la inițiativa instanței de apel, deoarece Curtea Supremă de Justiție a casat decizia din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind remisă la rejudecare, inclusiv pentru faptul că la materialele cauzei a lipsit decizia nr. 8 din 27 februarie 1992 a Primăriei satului Peresecina, prin care Ion Pantea a primit în proprietate privată terenurile cu suprafața de 012, ha și de 0,18 ha.

Totodată, nu pot fi reținute nici argumentele Agenției Servicii Publice, potrivit căreia curierul instanței de apel urma să se prezinte la organul cadastral teritorial Orhei cu încheierea instanței de judecată pentru a ridica dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică, or, prin prisma normelor a Codului administrativ, care nu stabilește careva condiții în acest sens, instituția vizată cu solicitarea instanței a fost Agenția Servicii Publice și nu filialele acesteia,

La rândul său, Legea cadastrului bunurilor imobile, la care face referire Agenția Servicii Publice este improprie situației litigante.

Având în vedere cele menționate mai sus, instanța de recurs consideră că instanța de apel corect și întemeiat a aplicat în privința Agenției Servicii Publice, pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, amendă în mărime de 20 unități convenționale.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ respinge argumentele formulate în recurs, deoarece acestea sunt declarative și lipsite de suport legal.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se respinge recursul depus de Agenția Servicii Publice.

Se menține încheierea din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Ion Pantea împotriva Primăriei Peresecina, Consiliului sătesc Peresecina, Ivan Pantea, Vasile Panuța, Olga Panuța, Sergiu Micu, terți Agenția Servicii Publice, notarul Iulia Lencuța, notarul Diana Culava cu privire la anularea și modificarea actelor

administrative defavorabile, eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anularea contractelor de donație.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron